

A nyári régészeti táborokban résztvett hallgatók beszámolóit külön rovatban jelentek meg. Egyikük a pusztaszeri ásatásokról ír; ezt különösen fontosnak tartom, mivel ezt az ásatást szegedi régészek irányítják a szegedi hallgatók rendszeres részvételével, ez tehát kicsit belügynek számít.

Nagyon jó kezdeményezés a "Pályakezdés kint és bent" című rovat, amelyben a főiskolákról kikerült fiatal pedagógusok munkáját kísérik figyelemmel, beszámolva tapasztalataikról.

Összefoglalva, a Krónika figyelmet érdemlő vállalkozás. Nehéz négy főiskola diákköri munkájáról teljes képet adni, négy főiskola fórumává lenni; a tudományos munka feltételei is kedvezőtlenebbek, mint az egyetemeken, de annál nagyobb elismerés illeti azokat, akik a rosszabb körülmények ellenére is próbálkoznak, nem mondanak le róla. Bizunk a Krónika és a diákkörök problémáinak megoldásában, és várjuk e jó kezdeményezés folytatását.

Balogh Gabriella

REVUE D'HISTOIRE MODERNE ET CONTEMPORAINE

/Modern és jelenkori történelmi folyóirat/

A Modern Történelmi Társaság a Tudományos Nemzeti Kutató Központtal együttműködve, negyedévenként jelenteti meg a lapot. A cím is utal rá, hogy elsősorban 19-20. századi történelemmel foglalkozik. Három fő részre bontható: tanulmányokra, cikkgyűjteményekre és könyvismertetésekre. Ez a recenzió az 1973-74-es évfolyam anyagát ismerteti témakörök szerint. A tanulmányok minden évben egy meghatározott témához kapcsolódnak, így 1973-ban a 17-20. századi hadtörténeti problémákhoz. Többek között a következő tanulmányok jelentek meg:

I. Hadsereg és társadalom

Robert Chaboche: A 30 éves háború francia katonái

Jean Chagniot: Párizsi őrség és testőrség az Ancien
Regime végén

Robert Chaboche: A 30 éves háború francia katonái

II. Erkölcsi problémák és az ellenállás

Roland Andréani: Antimilitarizmus a Földközi-tengeri
Langeudoc-ban az első világháború előtt

III. Emberek a harcban

Fernand Gambiez: Tanulmány a történelmi pánikjelensé-
gekről

A cikkgyűjtemény vegyes tematikájú; említsünk meg néhányat:

Robert Smith: Politikai atmoszféra az École Normale Supérieure-
ben a 19. század végén; Pavel Korzec: Kapcsolatok a Vatikán és
a zsidó szervezetek között az első világháború alatt.

A folyóirat harmadik részében elsősorban a profiljuknak
megfelelő könyveket ismertetik, tehát 19-20. századot fel-
dolgozó műveket.

Az 1974-es évfolyam első számában a fő problémakör a máso-
dik császárság történetírása. Két tanulmány érdemel itt na-
gyobb figyelmet: Pierre-Paul Savage: 1870 Franciaországa a
kor német történészei szerint; a másik "A második császárság
algériai problémái, ahogyan a francia történészek látják."

Az első tanulmányban a szerző elítéli a német történészeket,
akik szerint a francia nacionalisták provokatív módon léptek
fel és uszítottak Németország ellen. Savage igyekszik befeke-
titeni német kollégáit, akik szerinte a nacionalizmus "igaz-
talan" vádját hozták fel Franciaország ellen: így próbálja
bizonyítani Franciaország ártatlanságát. Tanulmánya nyilván-
valóan elfogult, ezért ajánlatos kellő kritikával olvasni.

A második tanulmány alapállása szerint Algériában az az i-
dőszak a második császárság, amikor megteremtődött a francia
gyarmati ideológia, miután kialakult a gyarmati gazdasági
struktúra. A tanulmány azt mutatja be, hogy a francia törté-
nészek - a második császárságtól napjainkig terjedő időszak
alatt - hogyan értékelik annak szerepét és intézkedéseit
Algéria gyarmatosításával kapcsolatban. A vélemények külön-
bözőségére jellemző, hogy 1873-ban a történészek, így Warni-

er azzal vádolták a császárságot, hogy nem volt képes Algériát a francia élet részesévé tenni, asszimilálni. Ezzel szemben 1931-ben Ch.A. Julien "Historie de l'Afrique du Nord" c. könyvében elismerte a császárság jelentőségét az algériai gazdaság fejlesztésében. A tanulmány írójának nagy érdeme, hogy az értékeléseket az adott korszak gazdasági, politikai és gyarmati ideológiai érdekeivel, felfogásával próbálta magyarázni.

A Revue d'histoire moderne et contemporaine hasznos és szükséges azok számára, akik a 19-20. század történetével akarnak foglalkozni, de csak alapos kritikával válik jól hasznosítható anyaggá.

Bencze Judit

DIMITRIE CANTEMIR: MOLDVA LEIRÁSA

Kriterion Könyvkiadó 1973

Voltaire ezt írta Cantemirről: "Az antik görögök tehetségét egyesítette magában, az írás és a fegyver tudományát."

Dimitrie Cantemir 1673 október 26-án született. Apja Constantin Cantemir, Moldva fejedelme. Jasiban végezte iskoláit; nevelője egy krétai szerzetes volt, akitől görögül és latinul tanult. Gyermekkorra nagyrészt Konstantinápolyban töltötte túszként. 1691-ben tért haza, s két év múlva, apja halálakor fejedelem lett, de három hét múlva megbukott. A portára ment, s 1710-ig ott tartózkodott. Ez alatt a 17 év alatt alaposan megismerte a birodalom viszonyait, meglátta az állam lassú gyengülését. Itt ismerkedett meg a török, arab és perzsa kultúrával. Megtanult törökül, ószlávul, perzsául, arabul és olaszul. Itt kezdett el írni, de nem hanyagolta el a többi művészetet sem: a zenéhez és a festészethez is értett. 1704-ben fejezett be egy zenei tárgyú értekezést /A zene tudományánál leírása sajátos szabályok szerint/; bevezette a